No. 2291 Zaterdag 10 December 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Curaçaosche Zaken.

CURAÇAOSCHE BEGROOTING VOOR 1928.

I.

De *Memorie van Antwoord* op het Voorloopig Verslag, inzake Hoofdstuk XI (Departement van Koloniën) der Staatsbegrooting voor 1928, vertelt het volgende:

Ter voldoening aan het verzoek om inlichtingen betreffende de in de memorie van toelichting vermelde verhooging der staatsinkomsten deelt de minister van koloniën mede, dat voor 1928 wordt gerekend op een vergoeding door Curaçao van 25 pct. der kosten van de militaire bezetting, uitmakende een bedrag van f 86.625.

Omtrent de *reorganisatie van de politie op Curaçao* komen we nog het volgende te weten:

Zooals de minister reeds mededeelde, heeft de Koloniale Raad in Curaçao hem verzocht, den heer A. G. Statius Muller, oud-voorzitter van den Raad, in gehoor te ontvangen, teneinde het standpunt van dit college inzake de voorgenomen reorganisatie der politie uiteen te zetten. Tot zijn voldoening bleek den minister, dat naar de meening van 's raads vertrouwensman langs den weg van nader overleg het bereiken van overeenstemming niet uitgesloten behoefde te worden geacht. Getracht is daarop, aan de hand van de door den heer Statius Muller aanbevolen concessies (waarmee de minister echter aanvankelijk niet geheel kon instemmen) zoodanig overleg met den Kolonialen Raad te doen openen. Tot zijn teleurstelling ontving zijn minister juist één week voordat zijn desbetreffend schrijven in Curaçao kon zijn ontvangen, van den waarnemend-gouverneur telegrafisch bericht, dat de raad de ontwerp-verordening betreffende de militaire politie met algemeene stemmen pro forma met den Van een overleg aan de zijde van den raad is dus geen sprake geweest.

Onder deze omstandigheden kan er van overneming van de voor deze reorganisatie geraamde kredieten geen sprake zijn. Zoowel de tot voor kort met verlof hier te lande vertoevende gouverneur van Curaçao als de waarnemend-gouverneur de heer Schotborgh hebben den minister instantelijk verzocht, te bevorderen, dat de beoogde regeling thans bij Kon. besluit worde vastgesteld, en de minister, vast overtuigd, dat Curaçao slechts langs dezen weg kan verkrijgen en behouden een aan redelijke eischen voldoende politiemacht, heeft niet geaarzeld, aan die verzoeken te voldoen. Het advies van den Raad van State nopens het ontwerp van zoodanig K.B. is juist dezer dagen ontvangen."

Aldus lezen wij in de N. Rott. Crt. van 16 Nov. l.l.

Het is uiterst merkwaardig, op welke wijze de kolonie Curaçao te weten komt, wat, naar men althans meenen zou, haar in de eerste plaats aangaat.

Van het urgentieprogram, dat voor de economische ontwikkeling van Curaçao van zoo buitengewoon belang geacht wordt, hebben wij tot heden alleen het een en ander mogen vernemen uit een persgesprek van den Gouverneur met den reporter van een blad.

En wat de zoo gewichtige en ingrijpende aangelegenheid van de reorganisatie van de politie alhier betreft, krijgen wij iets te hooren na een vraag van de Kamer aan den Minister.

Het is wel vreemd, dat toen de Minister zich eindelijk bereid verklaarde, om aan de hand van de door den heer Statius Muller aanbevolen concessies, een nader overleg met den Kolonialen Raad te doen openen, dit niet telegraphisch aan het Bestuur gezonden is, Zoo doende ware de Raad in de gelegenheid geweest zijn oordeel over die concessies te zeggen, en een beide zijden bevredigende oplossing van het zoo urgente vraagstuk niet onmogelijk geweest. Wat Curaçao en de verhouding van Curaçao tot het Moederland zeer ten goede zou zijn gekomen.

Dit is, helaas, echter niet geschied.

Toen de Raad, zes weken nadat de heer Statius Muller in Holland was aangekomen, nog niets vernam omtrent de resultaten van dezes conferentie met den Minister, heeft hij besloten het ontwerp in behandeling te nemen en de zaak maar af te wikkelen, met het bekende gevolg.

Hetgeen zeer te betreuren is, ofschoon 't er bij ons nog niet in wil, dat nu per se alle nader overleg is uitgesloten.

II.

DE HAVEN VAN ARUBA.

Aruba bevindt zich in een tijdvak van ontwikkeling, die zoo plotseling gekomen is en met zulke reuzensprongen gaat, dat er van het Bestuur bijna salto's mortales verwacht worden om deze ontwikkeling te kunnen bijhouden.

Haast meer nog dan hier, — ofschoon 't bijna niet mogelijk is — is op Aruba de bestaande politie-macht alleszins onvoldoende om paal en perk te stellen aan de bijna dagelijks plaats grijpende wanordelijkheden aldaar, en de openbare veiligheid der burgers te verzekeren. Maar daar zullen wij het nu niet over hebben.

Een ander punt van groot en urgent belang, vooral met het oog op de zoo snel voortschrijdende economische ontwikkeling, is de toestand van Aruba's haven, de Paardenbaai.

Deze is ten eenen male ongeschikt voor het huidig scheepvaart-verkeer. Zoowel het plaatselijk bestuur als het bestuur van Curaçao heeft dit begrepen. Reeds op de begrooting voor het dienstjaar 1927 werd als eerste termijn voor den bouw van een nieuwen steiger in de Paardenbaai de som van f. 50.000 aangevraagd. Deze werd door den Raad echter van de begrooting afgevoerd, daar de Raad eerst meerdere inlichtingen daaromtrent verlangde welke verbeteringen er noodig zijn en hoeveel die zullen kosten. De Raad wenschte de komst van den nieuwen Dir. v. O. W. af te wachten, om het plan nader te bestudeeren en daarna, in bijzonderheden uitgewerkt, den Raad ter goedkeuring aan te bieden. Van deskundige zijde mochten wij toen vernemen, dat de door het bestuur uitgekozen plaats voor den bouw van dezen nieuwen steiger absoluut ongeschikt was, zoodat het bijna onmogelijk zou zijn voor de schepen om er aan te leggen.

Naderhand is dit oordeel, van deskundige zijde, maar al te wel gebleken, zoodat ook onze Dir. van O. W. dat plan heeft laten varen, en naar wij reeds geruimen tijd geleden mochten vermelden, een nieuw plan ontworpen heeft.

Voor 1928 heeft het Bestuur opnieuw de som f. 30.000 aangevraagd, welke post om bovengemelde reden hetzelfde lot [illegible] begrooting afgevoerd.

Nu echter door de vestiging van de „Arend" op Aruba, en de waarschijnlijke vestiging van nog een derde maatschappij, vereenigd met de „Lago" de urgentie van de geprojecteerde havenwerken met den dag grooter wordt, en naar het schijnt op het Departement van O. W. de plannen omtrent de verbetering van de Paardenbaai op Aruba, reeds tamelijk vasten vorm hebben aangenomen, zouden wij niet weten, waarom er langer met de uitvoering ervan moet gedraald worden. Bij suppletoire begrooting waren credieten aan te vragen, met overlegging van de gedetailleerde plannen; en wij zijn er zeker van, dat deze er bij den Kolonialan Raad met vlag en wimpel zouden doorkomen.

Nu de baggerwerken van de „Lago" in de St. Nicolaasbaai haar voltooiing naderen, — de haven is reeds voor de grootere schepen opengesteld. — door de maatschappij, — als wij ons niet vergissen, is het de Oulmans Dredging Co., — die de baggerwerken in de St. Nicolaasbaai heeft uitgevoerd; of de baggermachine van genoemde maatschappij in huur te zien te krijgen.

Naar wij vernemen, zouden er vele vooraanstaande kooplieden en eigenaars van schepen niets liever wenschen; en zijn zij zelfs bereid tot geldelijke offers, om het werk maar zoo spoedig mogelijk ten uitvoer gebracht te zien. Velen hebben verklaard genegen te zijn een speciale heffing te betalen op alle ingevoerde goederen, totdat de onkosten van de uit te voeren

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Auteur van interessante onder-destreep over „Coro" heeft me er eigenlijk 'n ietje ingedraaid, om geen andere minder fashionable uitdrukking, waarin 't ook draait, te gebruiken.

Waarom?

Wel, boven dat bewust geschiedkundig artikel prijkte 'n massale I, was dus heelemaal niet vermetel daaruit te distilleeren, dat minstens 'n no. II en misschien wel 'n no. III 't licht zou zien in e.v. Amigoe.

Maar 't vervolg-artikel bleef uit, schoon heel intellectueel Curaçao zat te snakken iets meer te hooren over Juan De Ampiés, „de vriend van den Indiaan, en de Redder v/ Curaçao voor vrede en beschaving", vooral ik, die nu maar weer voor copie moet opdraaien.

Never mind! Zoo is nu eenmaal 't broos bestaan van 'n persmuskiet.

Schrik niet!

Heb in de gevangenis gezeten.

Waarschijnlijk met je auto, 'n hut of 'n truck ten onderste boven gereden, is 't niet zoo, Jan Paul?

Neen toch niet. Zou haast zeggen, was 't maar waar, maar dat zeg ik niet.

Kan slechts stoffen op 'n garage, 'n blik gasoline, 'n auto-toeter en binnenkort zelfs op 'n pomp waarmee ze aemechtige binnenbanden weer 't leven inblazen, maar voorshands hobbel ik nog door 't leven en Curaçao's dreven in 'n kitokie, 'n vehikeltje op twee wielen met 'n bakje er tusschen, en 'n lui paard er voor.

Maar achter de tralies heb ik toch gezeten in m'n groenende pantalon en glimmend colbertje, met m'n witte duik-en-vlieghoed op m'n linkerknie, achter de tralies van 't kantoor van den Directeur van de gevangenis, den Heer Veenendaal, schoon reeds jaren burger, nog steeds stram militair.

Dag Meneer Veenendaal!

Dag Pastoor, hoe gaat 't?

Schitterend! Mag ik de gevangenis 'ns zien?

Niets op tegen. U komt zeker voor de krant?

Ja, ik kom voor de krant.

Reuze-belangstelling in den laatsten tijd. Dezer dagen ook bezoek gehad van den Directeur van Openbare Werken.

Iets aan u losgelaten over z'n indrukken?

Ja zeker, de heeleboel afgekeurd.

Kijk, interessant! Afgekeurd, zegt U?

Ja, afgekeurd.

Hoeveel gevangenen er zijn? Negen-en-veertig, 4 vrouwen en 45 mannen.

En hoeveel personeel, ik bedoel oppassers?

Drie dag- en twee nacht-oppassers.

Jonge kerels?

Neen, menschen op leeftijd.

Dank U, en mag ik nu 'ns eventjes 't zaakje zien?

Met genoegen! en ie pakte 'n reuzesleutel, pang pang, kijk hier is 't huis van bewaring.

'n Gang met cellen, bijna allemaal leeg.

De mannetjes die daar en-pension waren, werden gelucht, wat me altijd denken doet aan 'n veerenbed en peluws gestuwd met kapok.

's Morgens en 's middags 'n uur luchten, dat is voorschrift.

Zou er bij gestipuleerd willen zien, dat die celmannetjes dan, des noods geforceerd, aan 't ijsbeeren moesten slaan, op en neer, op en neer in 't ommuurde binnenplaatsje, — 't zou de circulatie van hun bloed ten goede komen.

Maar al die lucht-scheppers zaten of leunden of hurkten of hangebasten en keken me maar aan. Wat 'n rare snijboon is dat nou weer, lag duidelijk op hun zwart, of blank, of aangebrand physionomie te lezen.

In één cel observeerde ik door traliedeur drie zwartmannetjes, — een mafte op 'n matje, de twee anderen zaten klimaat te schieten met klaasvakerige sufoogen.

Toen ze mij in 't vizier kregen, ietwat rumor in casa, zelfs de snorkende slaper sprong ineens op, als of 'n scorpioen 'm gestoken had.

Ben nog nooit van m'n leven zoo intens gefixeerd.

Kan me 't echter best indenken, want als 'n neger of 'n ezel langs m'n Willibrordsche wigwam beent, dan kijk ik ook naar buiten.

Rechts onder de trap 'n donker hok. Worden recalcitrante bewoners van 't raadhuis-sousterrain in opgeborgen, aan 'n ketting, op water en brood, voor een dag of wat.

Van Kol, die in 1903 ook deez' gevangenis bezocht, van deez' „camera obscura" nu niet al te somber, — wat ik heelemaal niet met 'm eens ben, — want mij dunkt, 't kan niet somberder; in 'n etmaal, hou ik, is er de halsstarrigste delinquent door de eenzaamheid en donkerte en hitte, geestelijk murw geslagen.

Hoop er nooit m'n bivak in op te slaan.

M'n vriendelijke cicerone liet me ook 't doorgezaagde tralieraam zien, waardoor half Nov. l.l. 'n stuk of wat van zijn logé's waren uitgebroken.

't Is schitterend werk!

Die dikke ijzeren bouten zijn, als waren 't stearine-kaarsen, glimmend-glad afgesneden, hebben 't moeten afleggen tegen de frauduleus binnengesmokkelde ijzerzaag, en de machtige bicepsen van 't op vrijheid beluste vijftal.

Kan me de situatie goed indenken op dien maanlichten winderigen avond van den 12den November, in cel N°. zooveel van onze Willemstadsche gevangenis.

Tegen 8 uur was 't terrein veilig. Tralies waren, ping pang, all right beklopt, oppasser had z'n laatste ronde gedaan.

Toen kwam de zaag in actie, de ijzerzaag met haar scherp stalen haaiengebit, kris kras, kris kras, en 't zweet droop met stralen langs 't souple schokkende lijf van den zager, van angst en bovenmatige inspanning en koortsige twijfel, of 't lukken zou.

Stop! Stil! Daar komt iemand.

Doodsche stilte, slechts onstuimig hartgeklop, als auto-zuigers bij 'n 60 K.M. vaart.

Nonsens! Niks! Vooruit. Dat is 'r een, pak aan! En de eerste tralie werd voorzichtig als 'n staaf dynamiet op 't houten vloertje gevlijd.

En nou jij!

En die „jij" klom met 'n hoepla op de schouders van z'n forschen celcollega, en daar begon 't weer, krrr, krrr, krrr, totdat na uren taai-wanhopig gezwoeg van mannetje nà mannetje, de vierde spijl 't eindelijk opgaf.

En waart ge, op dien Zaterdagavond toevallig op dat gevangenis'- binnenplaatsje geweest als niet er bij geïnteresseerd toeschouwer, dan hadt ge 'n vijftal duikels kunnen waarnemen uit dat nu aftandsch tralieraampje, om dadelijk daarop die nattige menschenbodies met groote schrikoogen als katten tegen buitenmuur te zien opklauteren, om aan de overkant neer te plonzen, op te springen, en te verdwijnen, zich te verliezen in 't obscure punda-complex. Biba la Libertad!!!!

Had 't gezicht wel 'ns willen zien, van den dienstdoenden oppasser, toen ie dien Zondagochtend die bewuste celdeur N° zooveel openzwaaide, en de vogels gevlogen vond.

Zal wel wat anders gezegd hebben dan: „O, Heere-mijn-tijdje, dat is me ook 'n mooie geschiedenis," — geloof 't U ook niet?

Kijk, pastoor, en hier heeft U de keuken.

'n Jonge kerel, met gemillimeterden schedel zat in de deurpost koffie te branden.

Eerlijk, gezegd heb ik 't niet erg op *Curaçaosche* keukens begrepen, en nooit gehad, in al m'n W. I. jaren, waar ook.

'k Zet er nooit 'n voet in, zelfs niet op eigen domein.

Zoo'n corpulent als gepolijst ebbenhout glimmend kokkie, tronend op 'n petroleumkist tusschen 'n stuk of wat houtskoolkomforen, met pruttelende potjes en pannetjes, ik weet niet waar 't 'm juist in zit, maar geheel m'n apetijt is absoluut naar de maan, als ik maar eventjes per abuis in dat paradijs van culinaire geneuchten ben verzeild geraakt.

In de gevangenis-keuken — 't was 's middags 'n uur of 3 — was alles aan kant, de vaten gewasschen, de boel opgeveegd, ze had 'n ietwat hollandsch cachet wat betreft de-papvan-den-grond-eterij; U begrijpt wel wat ik bedoel; aan den kok en helpers m'n compliment.

En, Mijnheer Veenendaal, wordt er hier nogal goed opgeschept?

Wel, klagen hebben ze heelemaal niet, menig hunner heeft 't thuis lang zoo goed niet.

Prachtig, hoe is 't menu zoowat?

Nu 'n menu krijgen ze nu juist niet,

werken geheel betaald zijn.

Voorzeker een zaak, waard dat zij door het Bestuur eens in ernstige overweging worde genomen.

III.

Het Vliegwezen in West-Indië.

In het Kol. Weekblad van 3 Nov. j.l. komt een Artikel voor van de hand van Fred. Oudschans Dentz, over het vliegwezen in West-Indië. In dit artikel worden de plannen besproken van de „British Guiana Air-Transport Company Ltd", in Georgetown geregistreerd met een kapitaal van $ 120.000.

In het nummer van 10 November van gemeld blad schrijft de heer Oudschans Dentz nu het volgende:

„Sedert ik mijn artikel schreef in het blad van 3 November No. 44, bereikten mij uit Britsch Guyana de volgende berichten van begin October, welke in het bijzonder voor Curaçao van belang zijn.

De Minister van Vliegwezen in Engeland heeft n.l. een nota opgesteld, welke door tusschenkomst van de „West-India Commitee" (dat de bekende „Circular" uitgeeft) is toegezonden aan de Kamer van Koophandel in Trinidad.

Deze nota luidt:

„West-Indië biedt een zeer gunstig veld aan voor vliegvervoer. Daar het bestaat uit een eilandengroep, ongeveer 1800 mijlen in uitgestrektheid dat door groote afstanden is gescheiden, is West-Indië in staat het maximum voordeel te genieten van vlug transport, welke een vliegdienst aanbiedt, terwijl van een technisch standpunt bezien, het gebruik van watervliegtuigen de minste moeilijkheden met zich medebrengt.

Teneinde deze kwestie te onderzoeken heeft het Ministerie van Vliegwezen een commissie benoemd, met het doel, „om te onderzoeken welke mogelijkheden er bestaan om een burgerlijk vliegwezen in West-Indië in het leven te roepen." Op het oogenblik is het rapport van de commissie nog niet geheel opgemaakt, maar de slotsom, waartoe de commissie is gekomen, staat duidelijk voor oogen. Een vliegdienst door geheel West-Indië wordt in de tegenwoordige omstandigheden nog onuitvoerbaar geacht, in verband met de noodzakelijkheid van een groote subsidie. Daarom is de Commissie van oordeel, dat eerst lokale diensten moeten worden ingesteld in die gedeelten, welke de beste kans aanbieden voor welslagen uit een handelsoogpunt en wanneer hun waarde is aangetoond, de omvang der diensten geleidelijk moet worden uitgestrekt, totdat zij het geheele gebied[illegible] in de naaste toekomst aanbieden:

a. een dienst in Britsch Guyana.
b. een dienst van Britsch Guyana naar Trinidad.
c. een kustdienst van Trinidad naar Curaçao en Maracaibo (Venezuela.)
d. een dienst van Trinidad naar Barbados.

a. De heerschende toestanden in Britsch Guyana zijn bijzonder gunstig voor luchtvervoer van Georgetown naar het binnenland, waar een vlottende bevolking van ongeveer 180.000 personen werkzaam is in de diamant- en goudnijverheid. Vervoer langs de rivieren is langzaam en gevaarlijk, aangezien er veelvuldig ongelukken voorkomen in de watervallen en stroomversnellingen, die verlies van levens en vracht tengevolge hebben. Aan het open vervoer van vrachtgoederen is ook groot risico verbonden. Gedurende hooge waterstanden en overstroomingen is de kans van onheil nog grooter, omdat deze stoornis in het opbrengen van levensmiddelen naar de placers kan veroorzaken. De reis, welke thans 2 tot 3 weken over de rivieren duurt, kan in de lucht in anderhalf uur geschieden.

b. De mails van Engeland worden naar Trinidad gezonden, waar zij op eerstkomende scheepsgelegenheid moeten wachten, die soms van een paar uren tot een week vertraging veroorzaakt. De thuisreizen naar Engeland ondervinden dezelfde vertraging en op die wijze kunnen brieven die elkaar kruisen, verscheidene dagen in Trinidad blijven liggen. Dit ongemak strekt zich ook tot het reizigersvervoer uit.

De afstand van 350 mijlen van Tridad naar Georgetown kan gevlogen worden in 3 uur en 3 kwartier en de kosten om een vliegdienst in het leven te roepen bedragen belangrijk minder dan die om de scheepsgelegenheid te verbeteren.

c. Tengevolge van de olie-„boom" in Venezuela heeft er een groote toeneming in het vervoer tusschen de oliedistricten te Maracaibo, Trinidad en Curaçao plaats gehad en naar de meening van de Commissie zou een dienst over deze route een practische uitbreiding zijn van die van Georgetown naar Trinidad.

d. Er is een belangrijk verkeer tusschen Trinidad en Barbados en een vlugge luchtdienst om de bestaande stoomvaartdienst op deze route aan te vullen zou naar alle waarschijnlijkheid veel lading tengevolge hebben, mits de vrachtprijzen billijk zijn. De reis kan in 2 uren worden gevlogen.

Zulk een dienst zou geschikt zijn om in te leggen als een uitbreiding van dienst (b) en zou het begin kunnen vormen van verdere uitbreiding van den dienst naar de Windward en Leeward eilanden."

Deze nota van den Minister van Vliegwezen in Groot-Brittannië werd in de vergadering van de Kamer van Koophandel in Trinidad op 3 October voorgelezen en vond grooten bijval. De tijd was, naar Voorzitter van die Kamer, Mr. S. W. Fitt mededeelde, niet ver, of West-Indië zou, eveneens ..."

Uit het vorenstaande zal men ontwaren, dat de plannen in Britsch West-Indië vaster vormen beginnen aan te nemen en het moederland krachtig wil medehelpen om de West-Indische koloniën tot grooter bloei te brengen. Ook Curaçao zal daarvan kunnen profiteeren.

Het is thans reeds tijd, dat men zich in de kolonie daarvan bewust is en tijdig maatregelen neemt om klaar te staan, wanneer de plannen tot uitvoer zullen komen. Krachtige maatregelen zijn er noodig van een krachtig Bestuur dat de ernst der tijden kan begrijpen en dat ook den polsslag der tijden voelt.

Moge onze verwachtingen te dien opzichte dan niet beschaamd worden, tot eer van Nederlands naam als koloniale mogenheid.

maar 't is toch best, luister maar:

's morgens en 's avonds, brood met koffie, suiker en funchi.

Maandag: Bruine of witte boonen met uien, reuzel en funchi.

Dinsdag: Erwtensoep met gezouten of varkensvleesch en funchi.

Woensdag: Rundvleesch met groente- of vermicellisoep en funchi.

Donderdag: Bruine of witte boonen met uien en reuzel en funchi.

Vrijdag: Erwtensoep met gezouten of varkensvleesch en funchi.

Zaterdag: Rundvleesch met groenten- of vermicellisoep en funchi.

Zondag: Visch of haché of lever met funchi.

Nou, m'n waarde Heer, daar wil ik voor teekenen, zei ik niet, maar dacht ik, want voor m'n geest doemden die ouwe verschrompelde rubberige Willibrordsche slachtgeiten met hun „morituri te- salutant, maar-'t zalje- niet- mee vallen oogen."

Waarmee ik maar zeggen wil, dat ik 't volkomen eens ben met den sympathieken gevangenisdirecteur, dat z'n menschen 't daar goed hebben, wat ik best vind.

Vroeger was op 't batterij-terras 'n militaire wacht-post, die met 'n simpel linksch en rechtsch ooggedraai geheel de inrichting in 't vizier had.

Opgeheven!

Waarom?

Geen mannetjes! Zal waarschijnlijk weer in actie treden als de militaire politie z'n glorieuse intocht op Curaçao gedaan heeft.

Of ik dan voor de militaire politie ben?

M'n goeie ziel, die interpellatie is eigenlijk 'n beetje onbescheiden, maar enfin.... heb nooit 'n syllabe voor ot tegen dat instituut gepend, schoon ik toch heusch geen blad voor m'n mond neem, als 't er op aan komt, maar tegen de bierkaai vechten, is onbegonnen werk, wat duidelijk is, geloof ik.

Ontmoette al heel gauw, ná m'n naar de stad wielerij „cabez'i boto", (wat in zuiver hollandsch beteekent „baas, mag ik meerijden ?") 'n mij bekend gentleman met sterretjes.

Bedoel niet, een der vele die hier rondbeenen en alsmaar sterretjes zien, maar 'n meneer met genaaide sterretjes op de hoeken van z'n wit opstaande colbertkraag.

Aldra kwam 't gesprek op de ontvluchte gevangenen.

M'n waarde Jan Paul, weet je, wat ze doen moesten?

Als die stuk of wat dwangarbeiders straatschoonmakers weer 's middags hun sweet home binnenkuieren, dan een voor een de kleeren uit, en onder de douche, dat is hygiënisch en meteen 'n prachtgelegenheid al hun hebben en houwen te fouilleeren, is not it?

Ingenieus, inderdaad; maar ik heb ook nog 'n ideëtje en-portefeuille. Waarom die ijzeren gevangenis-tralies niet onder stroom gezet?

Neen, begrijp me nu goed, wil, God beware me, geen electrocutie, zooals die doodelijke draad gedurende den oorlog op de Hollandsch-Belgische grens 't 'm leverde, dat noem ik gewoonweg moord ;-maar 'n kalm stroompje van idem zooveel Volts, juist genoeg om als ze aan 't ijzerzagen willen gaan, dat maschien uit hun fikken te schokken.

Ben benieuwd, wat met den palm zal gaan strijken, 't douche- of 't stroom-projet; en daar 't niets kost, heeft de douche de meeste kans, zoo snugger ben ik nog wel dat te zien.

Toch is 't ook niet onmogelijk, dat ze allebei — én douche én stroomduikelen, met 't gevolg dat de gevangenen dan bij bosjes ook zullen blijven duikelen uit kapotte gevangenisraampjes, wat zeker niet van humor ontbloot is.

Daar ik vroeger, qualitate qua, evenals de Dominé, die er trouw z'n gemeenteleden bezoekt, al dikwerf de vrouwenafdeeling met annex-kapel bezocht had, speende ik me van 'n visite aan 't viertal ladies, en stond weer spoedig in God's vrije natuur, na Directeur Veenendaal bedankt te hebben voor z'n vriendelijke ontvangst en waardevolle gegevens.

En nu je conclusie, Jan Paul, want dat hoort er nu eenmaal zoo bij.

Wel, ben 't roerend eens met Ir. van Rosse, onzen Directeur van Openbare Werken, en dat zegt alles.

En nu zult ge 't misschien niet willen gelooven, maar ze gaan toch weer lappen.

Onmogelijk.

Toch waar! Waarom dienen anders de steenhoopen buiten de gevangenispoort.

Geloof me, die steenen dienen om in plaats van 'n hek 'n muur te maken, en de bestaande muren wat te gaan ophoogen, alsof Venezolanen, die van kindsbeen gewoon zijn als apen tegen de gladste cocosstammen op te klauteren, er 'n been in zouden zien, om eventjes zoo'n muur te nemen, daar lachen ze mee.

Helaas, 't blijft op Curaçao maar lappen, lappen, lappen!

„Kolonie" mag je niet meer zeggen, 't is nu „gebiedsdeel", soit; maar 'n ordinantie uit 't Moederland om voortaan „Curaçao" „Lapland" te noemen, zou wel zoo logisch geweest zijn.

Gouverneur Helfrich wilde indertijd — ik geloof in 1921 — 'n nieuwe gevangenis bouwen, ten Oosten van 't Raadhuis, waar nu 't telefoonkantoor staat.

Door bezuinigingswoede is zulks toen van de baan geraakt, wat ik heelemaal niet betreur, want die uitverkozen plaats deugde er niet voor.

Mag ik 'ns ronduit m'n opinie zeggen?

Wel, bouw, nu deze is afgekeurd, 'n splinter nieuwe gevangenis ergens buiten, te midden van gronden die naar ontginning hongeren, 'n soort „Sing-Sing" in miniatuur.

't Doel,—laat 't secundair zijn, — van gevangzetten is toch die menschen beter te maken, trachten ze weer als nuttige leden aan de maatschappij terug te geven, is 't niet zoo?

Nu met 't ons huidige systeem, wordt dat doel zoo goed als niet bereikt, de menschen versuffen er door NIETS DOEN, worden vadsige nulliteiten, die later voor niets meer deugen.

En praat me nu niet over onze dwang -arbeiders, die dan toch z. g. n. werken; dat scharrelen door onze straten met wagen en schoppen is gewoon 'n paskwil, daar lacht 'n ieder mee, vooral de lui die kersversch van Holland komen, en nog weten wat *werken* is.

Gelooft U ook niet, dat zoo'n buitengevangenis, waar door de geinterneerden kan gewerkt worden in de buitenlucht, ontbosschen, spitten, planten, zaaien, besproeien, oogsten etc, en de dwangarbeiders de wegen in den omtrek in orde kunnen houden, 'n zegen én voor de gevangenen én voor Curaçao zijn zou.

Geen geld, Jan Paul.

All right!

Afgeloopen!

Dan maar weer lappen!

San Willibrordo,
Sinterklaas 1927

Jan Paul.

Telegrammen per Korte-golf.

Ondergeteekende maakt hierbij bekend dat er van 20 December t/m 3 Januari gelegenheid bestaat tot het verzenden van gelukstelegrammen per korte-golf naar Nederland voor den prijs van 3.25 per telegram. Van de navolgende teksten kan worden gebruik maakt.

1. Prettige Kerstdagen en een gelukkig Nieuwjaar.
2. Hartelijke Kerstgroeten van ons allen.
3. De beste wenschen met Kerstmis en Nieuwjaar.
4. Hartelijkste groeten en wenschen met Kerstmis en Nieuwjaar.
5. Hartelijkste groeten en wenschen met Kerstmis en Nieuwjaar aan [allen thuis.
6. U en de Uwen een vroolijk Kerstfeest en gelukkig Nieuwjaar.
7. Wij allen zenden U de hartelijkste groeten en beste wenschen [met feestdagen.
8. Moge gezondheid en geluk met Kerstmis en in het nieuwe jaar [U begeleiden.
9. Moge het nieuwe jaar U gezondheid geluk en welstand brengen.
10. De beste wenschen voor een gelukkig en gezegend nieuwjaar.
11. Wij wenschen U een prettig Kerstmis en veel succes in het nieuwe [jaar.
12. In onze feestelijke stemming denken wij ook aan onze oude zakenvrienden met oprechte wardeering. Moge het nieuwe jaar U geluk en succes brengen.
13. Ter gelegenheid van het voor de deur staande feest wenschen wij U niet alleen wegens onze zakelijke verbinding maar ook als vrienden een gelukkig en gezegend Nieuwjaar.
14. In oprechte waardeering van ons gemeenschappelijk samenwerken zenden wij de beste Kerstgroeten en wenschen voor een gelukkig en succesrijk Nieuwjaar.
15. In oprechte waardeering van de ons steeds bewezen welwillendheid en tegemoetkomen wenschen wij U een prettig Kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar.

Beleefd worden de afzenders van telegrammen verzocht duidelijke adressen op te willen geven, o. a. straat en huisnummer. De aflevering geschiedt in Nederland op luxeformulieren. Aanbeveling verdient het de telegrammen zoo vroegtijdig mogelijk aan te bieden.

De Directeur van 's Lands Radio en Telefoondienst.
D. MOLENKAMP.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Woensdagmiddag is de W. E. Pater G. MURK per *Georgetown* van de Bovenwindsche eilanden gearriveerd. De *Georgetown* is Maandag voor 8 dagen van St. Martin, en Donderdagmiddag van St. Thomas naar hier vertrokken. Wegens kalmte en windstilte, die voor dezen tijd van het jaar iets zeldzaams zijn, heeft de reis tweemaal zoolang geduurd als gewoonlijk. Wij wenschen Pater Murk van harte een spoedig en volledig herstel.

***

De Hoogeerw. Pater M. LUYCKX Vic. Prov. is Vrijdag per „Lygia" naar Bonaire vertrokken.

Procureur Generaal.

Naar wij vernemen is de nieuwbenoemde Procureur-Generaal, Dr. M. VAN DIJK, gisteren 9 December per S.S. „Stuyvesant" naar hier vertrokken.

Den 28sten wordt Z. E. G. A. hier verwacht. Naar verluidt is Dr. van Dijk in Ned. Oost-Indië werkzaam geweest en ongeveer 32 jaar oud.

Invasie van Engelsch-sprekende arbeiders.

Voor de tweede maal kwam Zondagmiddag de driemastschoener „Three Sisters" hier aan van St. Vincent, met een groot aantal arbeiders.

Aan boord bevonden zich 112 arbeiders voor de Isla, 50 voor New-Port, en 160 stow-away's.

Hoe dit laatste mogelijk is, vooral op een schoener wiens ruimte toch maar zeer beperkt, en die heel gemakkelijk te overzien is, is ons een raadsel.

Wel blijkt uit dit feit, dat zich telkens herhaalt, al is 't dan niet in die mate, dat scherpere maatregelen op de immigratie van vreemdelingen alhier dringend noodzakelijk zijn. 't Schijnt dat de Engelsch-sprekende arbeiders zoo zachtjes de Venezolanen komen verdringen en hun plaats innemen.

De „Georgetown", die Woensdag middag binnen liep had 60 arbeiders van St. Thomas aan boord en 14 van Statius en St. Martin.

De telefoon-kabel.

Onze nieuwe telefoon-kabel heeft wel bad luck. In de negen maanden van zijn bestaan is hij reeds tweemaal door het anker van een schip stuk getrokken; zeer ten ongerieve van de aangeslotenen, en van het technisch personeel dat de zaak maar weer in orde moet brengen.

Nu was 't de Amerikaansche olietanker „Berbylina", wiens roer weigerde bij 't uitgaan, en die daarom om grootere ongelukken, vooral ook een aanvaring met de brug te voorkomen, zijn anker moest uitwerpen. Bij 't ophalen van het anker werd de telefoonkabel stukgetrokken. Wat hieruit blijkt is, dat de plaats waar deze kabel over de haven gelegd is, absoluut niet deugt en men goed zal doen. zoo spoedig mogelijk naar een andere plaats uit te zien, die toch wel te vinden is. Want 't is toch wel eigenaardig dat juist de telefoonkabel telkens de dupe ervan wordt, niet de lichtkabel die verder op naar buiten ligt.

De regen.

Gedurende de maand November viel op S. Willibrordo 131 m. M., op Westpunt 208,2 m. M. Ook Aruba heeft ervan genoten, ofschoon wellicht niet in die mate als Curaçao. Op Sabaneta viel er gedurende November 93 m. M. En Bonaire . . . heeft zelfs „des Guten zuviel" gehad.

Toch kunnen wij nog heel wat gebruiken, en is er nog heel wat noodig om een oogst te verzekeren.

In dank ontvangen

een mooie blokkalender van *„El Siglo de Oro"* MANUEL Z. LEON, Breedostr. Otrabanda, van *„La Luna"*, ANTOINE O. LAUFFER, Breedestr. Otrabanda.

van *„Villa de Paris*, MORRIS PONTILIUS, van het Agentschap van de Horn-Lijn. en van de Firma C. WINKEL & ZONEN.

Onzen beleefden dank.

Opheldering.

Velen onzer lezers hebben vreemd opgezien, toen zij het hoofdartikel in ons nummer van verleen week lazen, en men sprak reeds van een koersverandering van de „Amigoe." Niets is minder waar. Die lezers hebben blijkbaar de onderteekening van het artikel A. I. niet gezien. Wat al staat het artikel in het redactionel gedeelte van ons blad, dat wil *nog* volstrekt niet zeggen, dat de redactie het in alles met schrijver eens is.

Daar iedereen vrij is een eigen opinie er op na te houden en ook om die opinie publiek te uiten, waarom zou A. I. van dat recht geen gebruik mogen maken? De opinie van de „Amigoe" is genoeg bekend, dan dat wij er nog woorden aan behoeven te verspillen, om deze uiten te zetten.

Red. A. di C.

Voetbal-wedstrijd.

a. s. Zondag 11 Dec. 1927 zal er een voetbal-wedstrijd gespeeld worden tusschen een elftal van Hm. Pansterschip Hertog Hendrik en **D. F. C.** Aanvang 4 uur en zal opgeluisterd worden met muziek.

Kantongerecht.

De Duitscher K. die in een nacht in Augustus j. l. twee hangsloten aan de deur van de „Globo" in de Keukenstraat alhier geforceerd heeft, is tot twee jaren gevangenisstraf veroordeeld.

Een zekere F. (een Venezolaan van geboorte) is wegens heling van gestolen goederen tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld.

Caracas baai.

Steeds hardnekkiger worden de geruchten dat geheel de Carrcasbaai aan de C. P, I, M. zal worden overgedragen; als contraprestatie zal dan de C. P. I. M. de plantage St. Kruis, of 'n gedeelte ervan koopen en er op eigen kosten voor het gouvernement een quarantaine inrichting bouwen.

De haven onder de olie.

Zoo dik als deze week hebben we de haven nog nooit onder de olie zien zitten: de olie dreef op het water als dikke vieze vettige pap. Waar dat heen moet als 't zoo doorgaat, en het gouvernement geen maatregelen neemt, weten we niet. We komen binnenkort op deze kwestie terug.

St. Nicolaasfeest.

Wist men vroeger hier ter nauwernood dat St. Nicolaas bestond, in de laatste jaren is de viering van dit feest steeds meer algemeen geworden. De winkels hebben goede zaken gemaakt en op St. Nicolaasavond was 't vooral te Otrabanda een drukte op straat, als we alleen op Oudejaarsavond gewoon zijn en op Koninginnefeest.

Voetbalmatch.

Verleden Zondag hebben de Jantjes van de „Hertog Hendrik" gematchd tegen een Curaçaosch elftal. Er is mooi spel geleverd. Curaçao was de baas met 1—0.

Nieuwe voetbal-vereeniging.

Er is opgericht een Hollandsche Voetbal vereeniging *„Excelsior"* welks Secretariaat is gevestigd te Berg Altena.

Kerst- en Nieuwjaarstelegrammen.

Door de ijverige bemoeiing van den heer Molenkamp wordt het publiek in staat gesteld telegrammen van gelukwensch met de komende feestdagen van Kerstmis en Nieuwjaar te verzenden per kortegolf, voor den geringen prijs van slechts f 3.25 per telegram.

Een prachtgelegenheid voor de vele vreemdelingen, vooral de vele Hollanders hier, om zich met die feestdagen met hunne families in 't verre Moederland in verbinding te stellen. Wij vestigen hunne speciale aandacht op de Advertentie daaromtrent in dit blad voorkomende; en betuigen den heer Molenkamp onzen dank met de openstelling van deze gelegenheid.

Officieele Berichten.

De tijdelijk agent van politie 2de klasse P. Singer is uit 's Lands dienst ontslagen.

Aan den heer L. J. M. Henriquez is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als rooimeester van de buitendistricten op Aruba.

De schrijver Winston Nisbet is eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van deurwaarder der belastingen op St. Martin N. G. en de agent van politie W. B. Peterson is met die functien belast.

De telegrambesteller Louis Carl Wathey op St. Martin N. G. is uit 's Lands dienst ontslagen en Arthur C. Hodge is als zoodanig aangesteld.

Tourisme.

Van het Agentschap van de Hamburg-Amerika-lijn alhier mochten wij ontvangen een keurig reclameboekje van de vijf wintertrips, die het S.S. *„Reliance"* naar de West-Indies zal maken. Dit prachtschip zal van New-York vertrekken op de navolgende datums: 17 December, 7 Januari, 25 Januari, 25 Februari en 28 Maart. Op de derde en vierde trip wordt Curaçao aangedaan. Ook de prachtstoomer *„Cap Polonio"*, een schip van 21.000 ton, en 202 M. lengte, zal op zijn route van Buenos Aires naar New-York onze haven aandoen op 28 Januari,

BUITENLAND.

Amerika en de Philippijnen.

In het jaar 1898 waren Spanje en de Vereenigde Staten met elkaar in oorlog.

De strijd was ontstaan over Cuba, dat toen nog een Spaansche kolonie was, maar waar het voortdurend gistte en de eene opstand na den andere uitbrak, welke Spanje nooit geheel kon onderdrukken. Het bleef er aanhoudend vechten en nog eens vechten. Ten slotte moeide de regeering der Ver. Staten zich met de zaak, en daar zij, overeenkomstig de Monroeleer — Amerika voor de Amerikanen — de zijde der Cubanen koos, kwam zij vanzelf met de Spanjaarden in conflict. Dat daarbij de krachten te ongelijk waren bleek of spoedig. Er werden eenige gevechten ter zee geleverd, waarbij de Amerikanen door hun overmacht de winnende partij waren, en zoo moest Spanje niet alleen van Cuba afstand doen, maar verloor het ook in Achter-Azië de eilanden-groep, welke de Philippijnen heet. Cuba werd een nieuwe republiek, maar de Philippijnen kwamen als een koloniaal gebied aan de Ver. Staten, evenwel met de bepaling, dat zij op hun beurt onafhankelijk zouden, worden, zoodra zij daarvoor rijp en bekwaam zouden zijn.

Dit is nu al dertig jaren geleden. In 1907 kregen de eilanden het recht, om een wetgevende vertegenwoordiging in 't leven te roepen, maar al spoedig bleek, dat de bevolking daarmee niet tevreden was en inlossing verlangde der onafhankelijkheidsbelofte, waarvoor zij zich voldoende bekwaam achtte.

Te Washington toonde men zich echter niet zeer toeschietelijk op dit punt. Men bleek er met de Philippino's van meening te verschillen over den graad der voor de zelfstandigheid vereischte bekwaamheid, en dit verschil duurt nog immer voort.

Geen wonder, dat er wrijving is ontstaan en de eilanden-bewoners steeds ontevredener worden, zich uitend in toenemend verzet. Een nieuw feit is in het laatste verloopen jaar de verhouding nog komen verscherpen. Door president Coolidge was aan overste Thompson opgedragen een onderzoek naar den toestand op de Philippijnen te doen.

Het rapport van den heer Thompson heeft echter onder de bevolking van de Philippijnen groote ontstemming gewekt, daar het, ongeacht de toch sterk op den voorgrond tredende politieke zijde van het onafhankelijkheidsvraagstuk, de economische quaesties in de allereerste plaats behandelt en voornamelijk wijst op het groote belang voor Amerika van de rubber-aanplantingen en andere ondernemingen op de eilanden. Hoever de ontstemming der bevolking gaat blijkt wel uit het feit, dat een commissie werd benoemd, bestaande uit afgevaardigden van de beide Kamers der Volksvertegenwoordiging, welke commissie zich naar.... Tokio heeft begeven, om aan de Japansche regeering haar bezwaren mede te deelen over de Amerikaansche wijze van doen.

Of dit helpen zal? Wie zal het zeggen! Maar dat een dergelijke stap werd gedaan, getuigt niet enkel van de stijgende ontevredenheid der Philippino's, maar doet ook duidelijk uitkomen, dat er aan deze quaestie nog meer vastzit, dan de onafhankelijkheid der eilanden. De tegenstelling, om niet te zeggen het antagonisme, tusschen Amerika en Japan komt er bij in het geding. En dit is een omstandigheid waarmee men te Washington, waar men blijkbaar ook om maritieme en defensieve redenen de eilanden niet gaarne wil loslaten, wel terdege rekening heeft te houden.

De Amerikaansche gouverneur op de Philippijnen en de Volksvertegenwoordiging aldaar zijn intusschen voortdurend met elkaar in botsing. De Volksvertegenwoordiging verwerpt geregeld de voorstellen van den gouverneur en diens ambtenaren, en de gouverneur van zijn kant gaat zooveel mogelijk zijn eigen gang, zonder veel rekening te houden met de wenschen der Volksvertegenwoordiging.

Dat moet op den duur spaak loopen.

Wordt Polen een Koninkrijk?

De monarchistische beweging in Polen neemt — meldt U. T. A. — in den laatsten tijd opvallend toe en hoewel het program der monarchisten tegen de republikeinsche grondwet indruischt, wordt de propaganda toch geduld door de autoriteiten, misschien zelfs, zooals dikwijls wordt beweerd, gesteund. Het aantal ingeschreven leden der monarchistische partij is in de laatste weken kolossaal gegroeid. Alle kringen der bevolking zijn in de rijen der partij te vinden. De beteekenis der beweging moet dus niet worden onderschat. Opmerkelijk is het, dat de monarchisten zich als aanhangers van den dictator Pilsoedski bekennen en in alle oproepingen den maarschalk als den grootsten man van het tegenwoordige Polen vieren. De monarchisten, die oorspronkelijk in verschillende partijen waren gesplitst, hebben zich vereenigd en vormen nu een allen-omvattende partij, waartoe behooren leden van den adel, ambtenaren, kooplieden, boeren en arbeiders. In de laatste maanden hebben de monarchisten, die aanvankelijk alleen in Wilna, Posen en Czenstochau hun sterke posities hadden, een grooten aanhang gekregen in Boven-Silezië, Oost-Galicië en in de provincie Posen. De monarchistische vergaderingen, die overal ongestoord kunnen plaats vinden, worden door groote menigten bezocht. De partij beschikt over ruime geldmiddelen, en een groot succes voor haar is, dat de Christelijk-nationale partij, die in den Landdag over 20 zetels beschikt, zich tot den monarchistischen staatsvorm heeft bekeerd.

Uit de betoogingen der monarchistische partij kan men opmaken, dat er eerlang een volksstemming zal plaats vinden, of Polen al dan niet een koninkrijk moet worden. Wanneer men de stemming onder de boeren juist beoordeelt, moet men aannemen, dat een volksstemming zonder twijfel op een overwinning van de monarchistische gedachte zou uitloopen. Of maarschalk Pilsoedski zulk een volksstemming zou toelaten, is nog niet zeker. Maar men kan wel zeggen, dat hij zelf niet naar de koningskroon streeft, Pilsoedski is echter onberekenbaar in zijn besluiten, en hij zou zeker geen oogenblik aarzelen om een stemming voor het koningschap toe te laten, wanneer hij overtuigd was, dat Polen dit zou hebben van den monarchistischen staatsvorm.

Den doorslag zou de houding der nationale minderheden geven; om deze te winnen geven de monarchisten zich groote moeite. Hun propaganda ~~wijst er op, dat in den tijd van de~~ Poolsche Monarchie de vreemde nationaliteiten veel beter worden behandeld dan nu. En werkelijk zijn de monarchisten er al in geslaagd, invloedrijke persoonlijkheden der Oekrainsche minderheid voor den monarchistischen staatsvorm te winnen.

In het ministerie van Binnenlandsche zaken is onlangs door de monarchistische organisatie een statuut neergelegd, waarin geëischt wordt de vorming van een grootvorstendom Halicz en Wolhynië. Dit grootvorstendom hoofdzakelijk door Oekrainers bewoond, moet volgens het statuut een eigen parlement krijgen. De bevoegdheid van het parlement zou ongeveer gelijkstaan met die van den ouden Galicischen Landdag ten tijde van de Oostenrijksch-Hongaarsche monarchie met een gouverneur aan het hoofd.

Er moet nu worden afgewacht, hoe de Warschausche regeering dit statuut zal behandelen. Men zal daaruit kunnen zien, hoe de omgeving van Pilsoedski staat tegenover de quaestie van een volksstemming voor den toekomstigen staatsvorm van het land.

De indiening van het statuut der Oost-Galicische monarchisten heeft in alle politieke kringen opzien gewekt en de linker democratische kringen, vooral de socialisten, kondigen den scherpsten strijd tegen de royalisten aan. In ieder geval is in de Poolsche politiek de tijd voorbij, dat men de monarchistische beweging niet voor ernstig kon houden. Het vraagstuk van het koningschap is in Polen aan de orde van den dag.

Gevangenbewaarders.

Zij, die op een nader te bepalen salaris voor de betrekking van gevangenbewaarder wenschen in aanmerking te komen en den leeftijd van vijf en veertig jaren nog niet bereikt hebben, kunnen zich aanmelden ten parkette van den Procureur-Generaal.

3—3

Wat oorlogsschepen kosten.

Dat Engeland, als groote zeemogendheid, aan de versterking van zijn vloot nog altijd enorme bedragen ten koste legt, blijkt uit het volgende: De admiraal, lord Jellicoe, had er on langs te Sheffield zijn bekommering over geuit, dat de regeering nog talmde met het bestellen van de drie nieuwe kruisers, die dit jaar volgens het progam, op stapel gezet moeten worden. De marinemedewerker van de *Daily News* verneemt thans, dat deze drie kruisers en alle andere eenheden van het program van dit jaar spoedig besteld zullen worden. Alles bij elkaar zal de kiel van achttien oorlogsbodems gelegd worden en dan zal met de uitvoering van het *uitgebreidste* bouwprogram sedert den oorlog een begin gemaakt worden.

Een kruiser zal 10.000 ton meten. Hij is van de Country-klasse en krijgt acht kanonnen van Eng. duim (ongeveer 20 c. M.) de twee andere kruisers zullen tot de York-klasse behooren, 8000 ton verplaatsen en gewapend worden met zes kanonnen van acht duim. Vóór het einde van het begrootingsjaar komen verder nog negen torpedobootjagers en zes duikbooten op stapel te staan. Volgens officieele cijfers, zal de kruiser van 10.000 ton £ 2.140.000 kosten, de twee kleinere kruisers komen op £ 1.500.000, elke torpedo-jager op £ 330.000 en elke duikboot op £ 596.000.

De nieuwe oorlogsbodems zullen ongeveer £ 11.700.000 (of omstreeks 140 millioen gulden) tezamen aan uitgaven vorderen.

Daar — voegt het bericht erbij — het Amerikaansche program voorziet in den aanbouw van 12 kruisers van 10,000 ton, berekent men, dat de Vereenigde Staten over zeven jaar even sterk in zware kruisers zullen zijn als Engeland. De twee naties zijn al even sterk in linieschepen, maar Engeland behoudt de overhand in lichte kruisers.

De oude gedachte en de oude wedstrijd in bewapening, zooals men ziet.

Wanneer zullen de regeeringen er eindelijk genoeg van krijgen en de volken hen dwingen er over er weer mee op te houden? . . . .